

Omegns skønneste Prydelser. Jeg skulde der for ikke være uvillig til at gaae ind paa at votere nogen Godtgjørelse i denne Sag, naar den derved kunde komme til endelig Afgjørelse.

Spønmæ: Det forekommer mig, at denne Sag ikke er kommen til os paa en Maade, som kan stille den i det rette Lys. Hvis Sagen laa saaledes for, at der var Spørgsmaal om, at Veien, som hidtil har været — ikke betragtet som Hovedlandevei, men været vedligeholdt som en privat Bei for Domainekassens Regning, for Fremtiden skulde gaae over til en Commune, som var fattig, som trængte til et Bidrag for at kunne overtage Veien og holde den fremtidig vedlige, saaledes at der slet og ret forlangtes af Finantserne, at man af særdeles Villigheds- og Understøttelsehensyn skulde yde et Bidrag dertil, saa troer jeg, at Sagen vilde foreligge en heel Deel lettere, saa troer jeg navnlig, at man med større Letthed vilde kunne bedømme, hvorvidt der er Anledning til at indrømme en større eller mindre Sum, iftedetfor at der, som Sagen nu foreligger, kun synes at være Tale om, at man enten maa indrømme de 8,000 Rd., eller ogsaa see det hele saakaldte Forlig falde til Jorden. Frederiksberg Commune er ikke kommen til Statsmagten paa denne Maade; den er, baade som Sagen foreligger igjennem den høitærede Indenrigsministers Foredrag og endnu mere som Sagen stiller sig efter det Foredrag, vi have hørt af den ærede Rigsdagsmand, som tillige er Medlem af Frederiksberg Communalbestyrelse, kommen til os paa den Maade, at den fordrer som en Ret, at Statskassen skal vedligeholde denne Bei, denne reent private Domainevei, som aldeles ikke har Charakteren af en Hovedlandevei eller i mindste Maade efter Veilovgivningingen kan stilles enten fjernt eller nær i Klasse dermed, ikke blot holde den i passable Stand, men vedligeholde den — dette Udtryk blev gjentagende brugt af den ærede Rigsdagsmand — i en „anstændig“ Stand. Veilovgivningingen kjenner ikke noget Udtryk, der berettiger til at stille den Fordring, at en Bei skal vedligeholdes i anstændig Stand. Jeg skal ikke nægte, at jeg vilde ønske, at denne Sag var bleven gjort til Gjenstand for Proces.

Det kan være tvivlsomt, — jeg tør i alt Fald ikke opstille min Mening om, at Statskassen aldeles ingen Forpligtelse har med Hensyn til denne Veis Vedligeholdelse, som Noget, der ikke kan omstødes —, men jeg vilde dog ønske, at Rets-spørgsmaalet, om Statskassen er pligtig til at vedligeholde denne Bei og i hvilken Udstrækning, var afgjort. Jeg finder heller ikke, at der er noget Ufømmeligt eller noget Uhyggeligt i, at Statskassen fører Proces med en Commune, saa lidt som med Private; det Slags Processer høre til den daglige Orden i Forhold, som langt mere kunne siges at medføre Ubilligheder end det nærværende. Det er ganske rigtigt, at det undertiden kan være fordeelagtigere at indgaae paa et magert Forlig end indlade sig paa en feid Proces, men jeg maa herved gjøre opmærksom paa, at Magerheden maa være nogenlunde gjensidig, og i dette Tilfælde kan jeg ikke indsee, at det Forlig, som foreslaaes os, er andet end magert for Statskassen, hvorimod det forekommer mig, og det troer jeg Enhver maa erkjende, at det er overordentligt fedt for Frederiksberg Commune, og det for en Commune, som det ikke er oplyst trænger dertil. Hvis Pengene til denne Veis Ustandsettelse nægtes, saa kan det jo vel for Nogle synes temmelig ubilligt, at man vil kaste Vedligeholdelsesbyrden af denne brede Bei over paa Frederiksbergs Communalbestyrelse, som hidtil har været fritagen derfor, men, mine Herrer, vi maae ikke glemme, hvem det er, som har bragt Veien i denne inpassable Stand, hvori den for Diebliffet skal være. Er det den private Eier, Statskassen, Domainekassen, som hidtil har eiet denne Bei? Nei, paa ingen Maade; dens Benyttelse af Veien har ikke slidt den og bragt den i den Tilstand, hvori den nu er. Statskassen har i sin Tid uden noget Vederlag aabnet denne aldeles private Bei for den almindelige Afbenyttelse, og efter at man under denne almindelige, overordentlig store Afbenyttelse har slidt Veien til den Stand, hvori den nu er, saa kommer man og forlanges, at Statskassen skal vedligeholde den, ikke holde den i en tilbørlig passabel Stand, som kunde fyldestgjøre det Siemed, der oprindeligt har været tilsigtet med den, men i en saadan Stand, at den fremdeles kan slides i den over-